

I. TÜRK HALK KÜLTÜRÜ

ATLASHERMA SONUÇLARI

SEMPOZYUMU BİLDİRİLERİ

KÜLTÜR BAKANLIĞI

**EGE ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ,
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜNDE
BELLİ BİR METNE DAYANAN LİSANS ÜSTÜ ÇALIŞMALAR VE
HALK HİKAYELERİ ARŞİVİ**

Yrd. Doç. Dr. Nesrin KÖSE *

Türkiye'de derleme ile ilgili çalışmalar 1945'li yıllarda başlamıştır. Pertev Naili Boratav'ın D.T.C.F.'nde kurduğu ilk halkbilimi arşivi (ki bugün sözü geçen okulda bu arşiv yoktu ve Fransa'da olduğu tahmin edilmektedir) 'inden sonra diğer üniversitelerimizin ilgili bölümlerinde gerek derleme, gerekse değerlendirme yolunda folklor çalışmaları hızlanmıştır.

Araştırmamızı iki ana husus üzerinde yoğunlaştırdık: İlk bölümde Ege Üniversitesi'nin Edebiyat Fakültesi'nde şimdiye kadar belli bir metne dayalı lisans tezleri ve lisans üstü çalışmalarını tanıttık. Herbirinin metodu ve muhtevası hakkında yeterli bilgi verdik. İkinci bölümde ise, aynı yerde hocam Prof. Dr. Sayın Fikret Türkmen'in 1973 yılından beri oluşturduğu "Halk Hikayesi Arşivi" nin dökümünü verdik. Listede önce hikayenin adı, sonra da dosya ve dosya sıra nosu verildi.

Bu tür çalışmaların hem bilim adamlarına malzeme toplamak, hem de tekrara düşmemek için büyük bir önemi olduğunu düşünüyorum.

Ege Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Kütüphanesindeki halkbilimi tezlerinin 46 tanesi belli bir metne dayanarak hazırlanmıştır. Bunların 16'sı transkripsiyon, (18, 30, 47, 51, 74, 78, 144, 168, 404, 344, 170, 225, 277, 312, 326, 401), 8'i de (404, 30, 38, 47, 60, 78, 326, 40) ircelemedir. 6 tanesi ise (30, 404, 47, 78, 326, 401) hem transkripsiyon hem de incelemedir.

Tezlerin (15 tanesi) belli bir âşığın hayatı, sanatı ve şiirleri üzerinde yapılan çalışmalardır. (74, 89, 90, 299, 182, 194, 200, 126, 145, 147, 153, 157, 160, 161). Âşık Yaşar Reyhani, Erzurumlu Emrah, Sümmani, Âşık Veysel gibi...

Halk hikayeleri üzerinde yapılan toplam 4 tezi (78, 30, 404, 401), Şeh İsmail, Arzu ile Kamber, Derdiyok ile Zilfisiyah, Kerem ile Aslı ile ilgili olup hem transkripsiyon, hem de inceleme türü, bir metod dahilinde yapılan çalışmalar halinde karşımıza çıkmaktadır.

Dini destanlarıyla ilgili olan tezlerimiz de vardır. Battalgazi (18, 47), Muhammediye (38, 60) bunlara birer örnek olup, dini tasavvufi pekçok unsuru belli bir metod dahilinde inceleme, yorum ve transkripsiyon çalışması şeklindedir.

Tezlerden birisi de (51) Velayetname-i Hacı Bektaş transkripsiyonudur.

* Ege Üni. Edebiyat Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Araşt. Görevlisi.

İçinde çeşitli halk şairlerine ait olan şiirlerin yer aldığı cönklerin transkripsiyonu ve şiirlerinin konularına göre tasnifini içine alan tezlerim 6 tane (326, 77, 53, 170, 299) dir.

Çalışmaların büyük bir bölümü çeşitli halk şairlerimizin şiirlerindeki çeşitli formlerin veya unsurların indeksi şeklindedir. Toplam 22 tezin içinde Karacaoğlan'ın (157, 160, 161, 126, 143, 145, 153); Yunus Emre'nin (323, 344, 143, 312, 323, 344), Pir Sultan Abdal (199), Âşık Veysel (194), Sümmani (147), Erzurumlu Emrah (182) şiirlerindeki çeşitli kâhpların kelimelerin tasnifi verilmiştir.

Çalışmaların bir kısmı ise çeşitli müstakil türlerimizin indeksi şeklindedir. Nitekim (217, 254) nolu tezler atasözü ve deyimlerimizdeki birtakım formal ve hususların; (128, 151, 206, 201, 195) nolu tezler ise manilerimizdeki cümle, isim, redif v.b. kâhpların yeri, şekli ve sayısı ile ilgili indeks çalışmalarıdır.

Çalışmaların içinde bir dergideki folklor konularında yazılmış makalelerin taranması şeklinde çalışmalar da vardır. Nitekim 347 nolu tez Çağrı Dergisi'nin bütün sayılarındaki folklorla ilgili makalelerin; 438 nolu tez ise Türk Folklor Araştırmaları Dergisi'nde yayınlanan saz şairlerinin bir bibliyografyasıdır. 340 nolu teze gelince, burada Dr. Müjgan Cumbur'un halkbilimi konusunda yazmış veya sunmuş olduğu toplam 14 yazı yer almaktadır.

Halen 22 lisans tezi derleme, transkripsiyon ve çevirimi olmak üzere devam etmektedir.

Bütün bunlardan ayrı olarak Fikret Türkmen Halk Bilimi Arşivi'nde toplam 85 halk hikayesi bulunmaktadır. Bunların 18'i bir yazmadan yapılan transkripsiyon, diğerleri ise derleme hikayelerdir.

Gelelim lisans üstü çalışmalara, 56 no da kayıtlı "Karacaoğlan'ın Şiirlerinde Ses ve Ahenk" adlı çalışmada hem Türk edebiyatındaki bu konuyla ilgili araştırmalar söz konusu edilmiş; hem de Karacaoğlan'ın şiirlerinin nazım şekli, kafiye, mısra, redif, tamlamalar v.b. unsurlarının incelenmesi gerçekleştirilmiştir.

57 no da kayıtlı olan "Bayburtlu Celali, Hayatı, Sanatı, Eserleri" adlı tezde ise Âşıklık geleneği, Âşığın hayatı hakkında bilgi, edebi şahsiyeti ve şiirlerinin konu bakımından (6 grup) tasnifi yapılmıştır. 4 bölümdür.

190 no da kayıtlı "Hurlika - Hemrecan Hikayesi" Alimcan İneyet'in girişte doğu Türkistan ve Türkiye'deki halk edebiyatı çalışmaları hakkında bilgi verdiği I. bölümde 7 varyantının mukayesesi, II. bölümde hikayenin teşekkül yılı ve yeri, III. bölümde hikayedeki şiirler ve incelemesi şeklinde gerçekleştirilmiştir.

198 de kayıtlı Mahdum Kulu Divanı ile ilgili çalışma 2 cilt halindedir. ISSR İlimler Akademiyasının Mahdum Gülü Adındaki Dil ve Edebiyat İnstitüsü'nün yayınladığı "Magtumlulu Saylanan Eserler" adlı II ciltlik eseri transkribe edilmiş, ilk cilde 27 şiiri alınmıştır. II. ciltte şiirler şekil ve muhteva açısından incelenmiştir.

26. "Tanzimattan Cumhuriyete Türk Aydınlarının Mitolojik Bakış Tarzı" adlı çalışma 2 bölümdür. İlk bölümde Tanzimattan Milli Edebiyata, II. bölüm ise Milli Edebiyat-

tan Cumhuriyete kadar olan dönemdeki mitoloji ve mitolojiyi canlandıran çalışmalarını yer alır. Ayrıca milliyetçilik, nevyunanilik akımları da gözden geçirilmiştir.

Üniversitemizde 3 tane halkbilim konulu doktora tezi vardır. İlki 5 no da kayıtlı Doç.Dr. Kemal Yüce'ye ait "Saltukname'deki Dini, Tarihi ve Efsanevi Unsurlar" adlı çalışmadır. Tezde giriş bölümünde İslami Türk destanlarının genel bir değerlendirmesi yapılmış ve Saltukname'nin yazma nüshaları verilmiş; daha sonra söz konusu şahsiyetle ilgili destandaki tarihi, efsanevi ve dini unsurlara geçilmiştir.

48 no da kayıtlı Nerin Köse'ye ait "Seyfülmülük Hikayeleri Üzerinde Mukayeseli Bir Araştırma" adlı çalışmada ise Türk Dünyasının her bir yanından derlenmiş 13 varyant yeni bir metodla incelenmiştir. Tezde 5 bölüm vardır. Girişte metin tesbitleri ve konu ile ilgili çalışmalar belirtilmiştir. I. bölümde varyantların mukayesesi, II. bölümde hikayedeki şiirlerin incelenmesi, III. bölümde hikayenin teşekkül tarihi ve yeri, IV. bölümde hikayedeki bölümler, V. bölümde ise hikayenin etkileri söz konusu edilmiştir.

63 no lu kayıtlı olan Hamdi Güleç'e ait "Firdevsi-i Rumi'nin Süleymannamesi" adlı transkripsiyon ve incelemeye yönelik çalışma ise ilki transkripsiyon, diğeri

a) Zaman ve mekan

b) İnsan ve toplum

c) Çeşitli motifler

olmak üzere iki ana bölümden müteşekkildir.

Sözlerimi bitirmeden şunu belirtmem gerekir ki, bugün için gerek derleme, gerekse derlemelerin saklanması ve arşivlenmesinde belirli bir tekniğe sahip sayılabiliriz. Önemli olan derlemede elde ettiğimiz ürünlerin incelenmesinde uygulanacak metoddur. Her ne kadar kullanılmakta olan yazı inceleme metodları söz konusu olsa da, gelişen ve değişen zaman içinde hem konu, hem de şekil olarak pek çok değişikliğe maruz kalan sözlü ürünlerimizi bu yönlerini dikkate alarak, yeni bir teknikle incelenmesi gerektiğine inanıyorum.

LİSANS TEZ ÇALIŞMALARI

18 Battal Gazi Destanı'nın bir yazmasının F. T. Nüshası 1-105. Varakları *Transkripsiyonu* ve Battal Gazi'nin Tarihi kişiliği.

Yıldız Tokeri

1981 (119 sf)

Bu çalışmada, H. 1305 tarihli yazmanın bir bölümü latin harflerine aktarılmıştır. Yazmanın tamamı 200 sayfadır. Bu yazmanın bir başka yazmadan istinsah edilmiş olduğu sanılmaktadır. Çalışma iki bölümden oluşmuştur. I. bölümde Battal Gazi'nin tarihi şahsiyeti, II. bölümde ise metine yer verilmiştir.

30 Arzu ile Kamber Hikayesi (inceleme)

1982, Yusuf Poyrazoğlu

Tez dört bölümden meydana gelmiştir.

Tez'de 1512 tarihli ve Afyon İl Halk Kütüphanesi'nde 18118 kayıtlı olan yazma

nüsha ile Ata Terzibaşı'nın 1964'te yayınladığı Kerkük varyantı Arzu ile Kamber hikayelerinin yapı bakımından mukayesesidir. Beş bölümden meydana gelen tezin sonunda her iki metin de verilmiştir.

- I. bölüm : Hikayenin mahiyeti ve teşekkül ettiği yer ve tarih hakkında notlar vardır.
- II. bölüm : Yapı bakımından tahlili ve varyantlarının karşılaştırılması
- III. bölüm : Hikayedeki şüirler
- IV. bölüm : Metinler (yazma ve sözlü varyantlar)
- 38 Yazıcıoğlu Mehmed'in "Muhammediye" Adlı Eseri Üzerine Bir Tarama Denemesi
Ali Kılıç
1982 (105 sf)
Tezin birinci bölümünde; Tanrı'nın isimleri ve sıfatları
II. bölümde ; Tanrı-yaratılanlar ilişkisi ve yaratılış
III. bölümde ; Kur'an, inanç ve inanışlar
IV. bölümde ; Hz. Muhammed'in şahsı
V. bölümde ; Hz. Adem ve diğer peygamberler
VI. bölümde ; İnsan dışı varlıklar, İslam kozmografyası
Tez'de Muhammediye'nin tercümesi ya da şerhi verilmemiş, mazmunlar, remizler, kavramlar ve inanışların ifade etmiş oldukları anlamlar incelenmiştir.
- 47 Battal Gazi Destanı'nın bir yazmasının *Transkripsiyonu* ve Bazı Önemli Motifler
Fusun Kınay
1983 (265 sf)
H. 1305 tarihli yazmanın tamamı latin harflerine aktarılmıştır. Çalışma üç bölümden oluşur.
I. bölüm : Battal Gazi ve Battalnâme tanıtılmış, Battal Gazi hakkında yapılan çalışmaların bibliyografyası verilmiştir.
II. bölüm : Destandaki bazı önemli motiflere yer verilmiş.
III. bölüm : Metin transkripsiyonu
- 51 Manzum Vilayetname-i Hacı Bektaş (Latin harfleriyle transkripsiyon)
Zuhal Yürükoğlu
1983 (88 sf)
Üzerinde çalışılan bu nüsha (1296) (1878-1879) da Nihani isimli bir şair tarafından yazılmıştır. Tamamı 330 sayfadır. Burada ise 54 sayfanın transkripsiyonu yapılmıştır.
Hacı Bektaş Veli hakkında bilgi ve Vilayetname'deki yeri Vilayetname'nin dili ve bilinen nüshaları, konusu, yazarı Nihani hakkında bilgi ve metin çalışması.
- 60 Kıssalar, Olaylar, İnanışlar, Dini, Tasavvufi Düşünce ve Kavramlar
Öncel Yıldırım
1985 (74 sf)

Tanın'nun isimleri ve sıfatları, Hz. Muhammed'in isimleri, sıfatları ve tanıtılması, ashabın ileri gelenleri, kıyamet, cehennem, tasavvufi kavramlar ve ayetler hakkında bilgi verilmiştir.

Yazıcıoğlu Mehmed'in Muhammediye'sinin bir bölümünün taranmasıyla oluşturulmuştur. Eserdeki kavramlar buldukları çevre içindeki anlamlarıyla ele alınmıştır. Muhammediye'nin 358-510 sayfaları arası taranmıştır.

74 Âşık Famil Filiz Hayatı ve Şiirleri

Berrin Kaymakçalan

1985 (105 sf)

İğdir'lı Âşık Famil Filiz'in kendi şiirlerinden bildiği âşıkların ezberlediği şiirlerden oluşmaktadır.

277 "Bir Bektaşî Cöngü'nün Manzum Parçaları" Transkripsiyon

Mürüvvet Dindar

1986, (276)

Bir Bektaşî cöngündeki manzum parçalar şairlere ait olan bölümlerde verilmiş; hayatı hakkında bilgi bulunan şairlerin şiirlerine geçilmeden önce, bu bilgi aktarılmıştır. Tezin başına da alevilik ve bektaşilik'le ilgili bilgi eklenmiştir.

77 Bir Bektaşî Cöngü'nün Manzum Parçaları (Transkripsiyon)

Mürüvvet Dindar

1986 (275 sf)

Cönkler ve ele alınan cönk hakkında genel bilgi verilmiş, Alevilik, bektaşilik, hurufilik konularında da açıklamalar yapılmıştır.

Şiirler ele alınırken, muhteva incelemesine girilmemiş, bazı kelimeler hakkında tezin sonunda açıklayıcı bilgi verilmiştir.

78 Kerem ile Ash Hikayesi

Nurdan Işılay

1986 (207 sf)

Üç metinden faydalanılmış, bunlardan ikisi Eski Türkçe olup bugünkü Türkçe ile yazılmıştır. Metinlerden biri ise Azeri varyantı olarak geçen Tebriz basımlı Kerem ile Ash destanı adında 104 sayfalık bir kitaptır. İkinci metin Fikret Türkmen'e ait bir cönkten alınmıştır. Üçüncü metin 1973 yılında Hülya Akay'ın hazırladığı "Sivas'ta Halk Hikayeleri" adlı çalışmasından alınmıştır.

89 Yazılı Kaynaklarda Ege Bölgesi Halk Şiirleri

Selim Şen

1986 (118 sf)

Cumhuriyetten sonraki matbu kaynaklara ve daha önceki yayınlarda Ege bölgesinde yaşamış 29 halk şairi tesbit edilmiştir. Şairler hakkında kısa açıklamalar verilmiş şiirlerden örnekler sunulmuştur.

90 Âşık Yaşar Reyhani Hayatı ve Edebi Kişiliği

Yasemin Sarıkaya

- 1986 (531 sf)
Şair hakkında bilgi ve şiirlerden örnekler
- 126 "Karacaoğlan'ın Hayatı ve Şiirleri" (İndeks çalışması)
Ömür Özütemiz
1987 (298 sf)
S. Nüzhet Ergun'un "Karacaoğlan'ın Hayatı ve Şiirleri" adlı kitabında (İst. 19. baskım) 19-207. sayfalardaki koşmalar üzerinde her kelimenin ve üzerine gelen eklerin, alfabetik indeksi yapılmıştır.
- 128 "Türk Manileri" Adlı Kitabın İndeksi"
Sema Yılmaz
1987 (261 sf)
Sarı Akalın'ın "Türk Manileri" adlı II Ciltlik eserindeki 1000-2000 arasındaki manilerdeki kelimeler ve üstüne gelen ekler alfabetik sırayla belirtilmiştir.
- 143 "Yunus Emre'nin Şiirlerinde İsim Tamlamaları"
Meral Bayar
1988 (35 sf)
Yunus Emre'nin şiirlerinde kullanılan isim tamlamalarının çok kullanılanlardan az kullanılanlara doğru bir tasnifi yapılmış ve örneklendirilmiştir.
- 144 "Yazılı ve Sözlü Geleneğimizde Türk Halk Edebiyatı"
H. Nesrin TAMKOÇ
1988 (145 sf)
Tez iki bölümdür. İlk bölümde (62) sayfalık bir cönkün transkripsiyonu, ikinci kısımda da 2'si İncili Çavuş biri Nasrettin Hoca olmak üzere 3 fıkra ile 1 masal derlemesi yer almaktadır. Derleme, Kula Davala Köyü'nde yapılmıştır. Tezin sonunda cönkün fotokopisi yer almaktadır.
- 145 "Karacaoğlan'ın Şiirleri'nde Özel İsimler"
Remziye Uzunca
1988 (20 sf)
Bu tezdeki özel isimler yer, millet, dinî terminoloji, Allah ve kişi isimleri olarak tasnif edilmiş; her gruba giren kelime alfabetik sırayla ve açıklamalı olarak verilmiştir.
- 147 "Âşık Sümmâni'nin Şiirlerinde Geçen Fiillerin İndeksi"
Mehtap Karaçoban
1988 (52 sf)
Sümmâni'nin şiirlerindeki 2335 fiil zamanlarına göre tasnif edilmiş; her zamanda görülen fiiller de ayrıca alfabetik olarak ve sayfa numaraları verilerek gösterilmiştir.
- 151 "Türk Manileri İsimli Kitabın İndeksi"
Ayfer Yörür
1988 (141 sf)
L. Sami Akalın'ın "Türk Manileri" adlı II ciltlik eserindeki 1-1000 arası maniler

incelenmiş; her kelime alfabetik olarak sıralanırken karşılarna da o kelimelerin geçtiği sayfa numaraları verilmiştir.

153 "Karacaoğlan'ın Şiirlerinde İsim Tamlamaları"

Nezahat Esen

1988 (58 sf)

Karacaoğlan'ın şiirlerindeki isim tamlamaları, meydana geldiği kelime sayısı bakımından tasnif edilmiş; ayrıca içinde tamlama bulunan 1000 mısra, tezin sonuna eklenmiştir.

157 "Karacaoğlan'ın Hayatı ve Şiirleri, İndeks Çalışması"

Fatma Baysal

1988 (257 sf)

S. Nüzhet Ergun'un "Karacaoğlan'ın Hayatı ve Şiirleri" adlı kitabındaki kelimeler alfabetik sıraya göre tasnif edilmiş; her kelimenin karşısına sayfa numaraları verilmiştir.

160 "Karacaoğlan'ın Şiirlerinde Renkler"

Gülay Esenkaya

1988 (27 sf)

Tezde kullanılan renk adları alfabetik olmayan sırayla tasnif edilmiş; herbirinin karşısına geçtiği şiir ve mısra numaraları verilmiştir. Toplam 507 şiir incelenmiş olup, her rengin geçtiği mısralar da belirtilmiştir.

161 "Karacaoğlan'ın Şiirlerinde Duraklar"

İrfan İmamoğlu

1988 (31 sf)

Çalışmada Dr. Müjgân Cumbur'un "Karacaoğlan" adlı çalışması esas alınmıştır. 4100 mısranın 3199'unda altı durak tesbit edilmiş; duraklardaki kelime cinslerinin yanına önce şiirin numarası, sonra da o kelimenin şiirin bulunduğu mısranın, o şiir içindeki sırası verilmiştir.

168 "Ahmet Talât Onay'ın Türk Halk Şiirinin Şekil ve Nev'i"

(Transkripsiyon)

Sabriye Alvanlar

1988

170 "Yazılı ve Sözlü Edebiyatımızda Türk Halk Edebiyatı"

(Transkripsiyon)

Müge Gürgen

1988 (65 sf)

Tezde bir cönkün transkripsiyonu yapılmış, sonuna da metnin fotokopisi eklenmiştir.

200 "Âşık Ali Çiftçi'nin Şiirleri"

Hatice Bilgiç

1988 (303 sf)

Tez iki bölümden meydana gelmiştir. İlk bölümde âşığın düzeltmeye tâbi tutul-

muş şiirleri yer almaktadır. İkinci bölüm, şairin hayatı ve kişiliğine ayrılmıştır. Ayrıca girişte ozan-âşık gelişmesi ve ilişkisi ortaya konmuştur.

182 "Erzurum'lu Emrah'ın Şiir İndeksi"

Aysel Özkan

1989 (180 sf)

Tezde Erzurumlu Emrah'a ait şiirlerin 208'inin her kelimesi alfabetik olarak ve karşılarna şiir numarası ile şiirdeki mısra numarası belirtilerek verilmiştir. Ayrıca en çok kullanılan kelimelerle anlatımı üzerinde "giriş" kısmında bilgi verilmiştir.

194 "Âşık Veysel'in Şiirlerinde Geniş Zaman İncelemesi"

Deniz Özdzilay

1989 (69 sf)

Tezde Veysel'in "Dostlar Beni Hatırlasın" adlı kitabındaki şiirlerde görülen geniş zamanlı fiillerin mısra başında, ortasında ve sonundaki dağılımı 11 ve 8 heceli mısralara göre dağılımı söz konusu edilmiştir. Fiillerin şiir numarası ile mısra numarası, özellikle belirtilmiştir.

195 "Türk Manileri ve İndeksi"

Müjgân Çaycıoğlu

1989 (145 sf)

Sami Akalın'ın "Türk Manileri" adlı II Ciltlik kitabındaki 2933-3993 arasındaki manilerdeki her kelimenin alfabetik sırayla, karşılarna kelimenin geçtiği mani numarası verilerek belirtildiği görülüyor.

199 "Pir Sultan Abdal'ın Şiirlerinde Versifikasyon"

Hatice Akkan

1989 (80 sf)

Tezde cümlelerin, mısralara göre dağılımı, dağılım sayısı ve aralarındaki bağıntı ortaya çıkarılmış; ayrıca bu cümlelerin türü belirtilmiştir.

201 "Türk Manileri Antolojisi İndeksi"

Gülsün Ertuna

1989 (234 sf)

Şerif Öztürk'ün "Türk Manileri Antolojisi" adlı kitabındaki 1000-2000 arasındaki manilerde geçen her türlü kelimenin alfabetik sırayla ve karşılarna mani numaraları verilerek incelenmiştir. Önsöz de ise en çok kullanılan kelimeler belirtilmiş; tezin sonuna da dikkatten kaçan kelimeler eklenmiştir.

206 "Türklerde Mani Özellikleri"

Oya Ahi Besleyici

1989 (129 sf)

Cahit Öztelli'nin "Evlerinin Önü" adlı kitabındaki 199 maniye birer numara verilmiş; her türküde asıl bant, nakarat ya da genişletilmiş şekilli maniler, sayfa numaraları belirtilerek ve şekille gösterilerek 7 bölümde incelenmiştir.

217 "Türk Atasözleri ve Deyimlerinde Maddi Kültür Unsurları"

Zinnur Aydın

1990 (104 sf)

Ömer Asım Aksoy'un "Atasözleri ve Deyimler" adlı eserinin III cildinde dizini yapılan söz konusu müstakil türlerdeki 8969 gramatika olmayan kelimenin gruplandırılması yapılmış, alfabetik sıra gözetilmiştir. Ayrıca önsöz de indekste en çok geçen kelimeler belirtilmiştir.

225 "Atalar Sözü"

Rüyam Ünal

1990

(Transkripsiyon)

Tezde 361 bant halinde verilen Azerbaycan atasözlerinin transkripsiyonu yapılmış; Ebulgasim Hüseyinzade'nin "Atalar Sözü" adlı kitabı esas alınmıştır. Ayrıca tezin sonuna eserin kaleme alınma sebebini belirten kısım da eklenmiştir.

254 "Atasözlerinde Benzer Yapılar"

Şengül İncekara

1900 (45 sf)

Ömer Asım Aksoy'un "Atasözleri ve Deyimler" kitabındaki atasözlerindeki paralellikler üzerinde durulmuş; fiillerinin cümledeki yeri ve ses unsurlardaki özellikler üzerinde ilginç benzerlikler ve tezatlar söz konusu edilerek durulmuştur.

299 "Âşık Şemî ile İlgili Bir Cönk"

(Transkripsiyon)

Sevim Türk

1991 (85 sf)

Tezde Şemî, Kuddûsî, Âşık Ömer, Niyazi, Fuzûlî, Dertli ve Nabi'ye ait 29 şiir yer almakta; 20 ye yakın da mahlâssız şiir mevcuttur.

312 "Yunus Emre Divanı'nın 43-82. Varakları Arası Transkripsiyonu"

Zekine Kamışlı

1992, (121 sf)

Tezde ilk bölümde 65 şiir vardır ve Yunus mahlâşlıdır. İkinci bölüm "Diğer Şiirler" adını taşımakta olup 40 Vehbi mahlâslı 7 şiir ihtiva etmektedir. Son bölümde müntensih'in ilim ve irfan ile ilgili düşünceleri yer almaktadır.

323 "Yunus Emre Divanı'nda Cümleler"

Süleyman Sağer

1992 (321 sf)

Faruk Timurtaş'ın yayınladığı "Yunus Emre Divanı" adlı kitaptaki cümleler, gramer çalışması bakımından incelenmiş; basit ve bileşik zamanlı olmak üzere iki kısımda mütalâ edilmiştir.

326 "1235 Tarihli Bir Cönkün Transkripsiyonu ve İncelenmesi"

Ebru Çelikkaya

1992 (110 sf)

Tezde söz konusu cönkün ikinci yarısı ele alınmış ve 85-176 sayfalar arasındaki 101 şiir transkribe edilmiştir. Yunus mahlâslı 41 şiirin yer aldığı bu tezin sonuna metnin fotokopisi de eklenmiştir.

- 340 "Dr. Müjgân Cumbur'un Hayatı ve Halk Edebiyatı ile Folklor Üzerine Çalışmaları"
Sermin Sevimlisan
1992

Tezde önce onun kendi ağzından bir otobiyografisi ile çeşitli konularda yazdığı yazılar daha sonra folklor sahasına ait olan ve 200'den fazla sayfa tutan 14 makalesi yer almaktadır.

- 344 "Yunus Emre Divanı'nın Transkripsiyonu"

Serpil Kaman

1992 (120 sf)

Tez, "Heza Kitab-ı Yunus Emre" adlı, 84 varaklık bir el yazmasının 109 şiirinin transkripsiyonudur.

- 374 "Çağın Dergisi'ndeki Halk Edebiyatı İle İlgili Makaleler"

Şehnaz Tathcı

1993

Tez 14 bölümden meydana gelmiş; Destan, Türkü, Deyişler, Mani, Ağıt, Efsane, Masal, Hikaye, Fıkra, Bilmece, Atasözü, Deyim, Halk Şiiri ve Halk tacirleri hakkındaki 59 makaleden meydana gelmiştir.

- 401 "Şah İsmail Hikâyesi"

(Transkripsiyon-İnceleme)

Aydın ÇOBAN

1994 (48 sf)

.... tarihli bir taş basması olan "Şah İsmail Hikâyesi"nin esas alındığı bir çalışmada önce söz konusu basmanın transkripsiyonu yapılmış; sonra da Rezzan Güney'in derlediği varyantla ortak bir yapı içinde mukayesesi yapılmıştır. Tez sonunda sözlük de verilmiştir.

- 404 "Derdiyok ile Zülfisiyah Hikayesi"

(Transkripsiyon-inceleme)

Sibel Büyükkırcalı

1994 (34 sf)

1342 tarihli taş basması "Derdiyok ile Zülfisiyah Hikayesi"nin önce transkripsiyonu, daha sonra da aynı adlı ve 1297 tarihli taş basması varyantla (daha önceden transkribe edilmiş) yapı bakımından mukayesesi yapılmıştır. Tez sonunda sözlük de vardır.

- 438 "Türk Folklor Araştırmaları Dergisi'nin Saz Şairleri Muhtevalı Bibliyografyası"

Vuslat Demirdağ

1994 (104 sf)

Söz konusu derginin tamamı taranmış olup adı geçen saz şairleri alfabetik olarak sıralanmış; her şairin hayatı hakkında kısaca bilgi verilmiştir. Her şaire ait olan bölümde kimlerin hangi makaleleri kaleme aldığı da belirtilmiştir.

453 "Bir Bektaşî Cöngü"

(Transkripsiyon)

İbrahim Akçakaya

1994 (63 sf)

Milas'ın Üç Pınar Köyü'ndeki Davut Ağa'ya ait olan bu cöngün transkripsiyonundan önce alevilik-bektaşîlik'le ilgili bilgi verilmiştir. *Tamamen manzum olan bu cöngte şairi belli olan (Kaygusuz Baba, Şah İsmail gibi) şiiirlerle nefesler ve düsturlar yer almaktadır.

YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMALARI

206 "Karacaoğlan'ın Şiiirlerinde Ahenk"

Hayrettin Rayman

1987 (70 sf)

Tez iki bölümdür :

I. Bölüm :

Türk Edebiyatında Ses ve Ahenkle İlgili Çalışmalar.

II. Bölüm :

Karacaoğlan'ın Şiiirlerinde Ses ve Ahenk Unsurları.

x Nazım şekli

x Kafiye, redif, aliterasyon, kafiyeli tamlamalar

x Tekrarlar (her dörtlüğe göre)

Sonuç :

Karacaoğlan'ın Şiiirlerinde Teknik

Mısra

Kafiye Yapısı

Dörtlük Şekli

Genel işleyiş

Sema

Bibliyografya

Tezde, Cahit Öztelli'nin "Karacaoğlan" adlı çalışması esas alınmıştır.

57 "Bayburtlu Celâli, Hayatı, Sanatı, Eserleri"

Hamdi Güleç

1982 (120 sf)

Tez, dört bölümden oluşmuştur :

- I. Âşık, Âşık Tarzı, Gelişimi, Doğu Anadolu'da Âşıklık Geleneği ve Günümüzdeki Durumu.

II. Bayburtlu Âşık Celâli ve Hayatı

1. Kitap ve makaleler
2. Ansiklopediler, Antolojiler, Edebiyat Tarihleri
3. Tarihi hayatı

III. Sanatı.

IV. Şiirleri

1. Destanlar,
2. Güzellemeler, Matbu ve sözlü gelenektekiler
3. Taşlamalar
4. Ağtılar
5. Didaktik Şiirler
6. Dinî - tasavvufî şiirler

(Her türle ilgili şekiller verilmiştir)

Sözlük

Bibliyografya

Tezde Salim Haşlak'ın "Bayburtlu Celâli" adlı eseri, esas alınmıştır. Tez daha çok bir tasnif denemesi ile birlikte âşıklık geleneğinin ortaya konması tarzındadır.

190 "Hurlika-Hemrecañ Hikayesi"

Alimcañ İnalet

1992 (290 sf)

Tez üç bölümden meydana gelmektedir:

Giriş Bölümü : Doğu Türkistan ve Türkiye'deki Uygur Halk edebiyatı çalışmaları hakkında bilgi verilmektedir.

I. Hikayenin Uygur, Hatın (Uygur II), Özbek, Tarancı, Kırgız, Türkmen ve Türk varyantları, 6 epizet halinde mukayese edilmiştir.

II. Hikaye ile ilgili problemler:

Teşekkül tarihi,

Dinî unsurlar,

Masal unsurları

III. Hikayedeki şiirler (şekil olarak incelenmiş)

Metinler

Uygur

Hotın

Türk

Sözlük

İndeks

Bibliyografya

198 "Mahdum Kulu Divanı"

I. Cilt : 361 sf; II. Cilt: 293 sf

ISSR İlimler Akademiyası Magtımğulı Adındaki Dil ve Edebiyat İnstitutı'nın mukayeseli olarak hazırladığı "Magtımğulı Saylanan Eserler" adlı, 2 ciltlik eseri esas alınmış; 1990 da "Bağışla Bizni Cap Edilmedik Goşğular" adlı 27 şiirlik kitabı da ilâve edilmiştir.

I. cildinde, divanda yer almayan 27 şiir ile divanın I. cildindeki şiirlerin transkripsiyonu asıl kitaplardaki sırayla tertip edilmiştir.

Önsöz

"Cap Edilmedik Goşğular" daki şiirler Mazmunı

"Magtımğulı Saylanan Eserler"deki şiirler

Gosğuların Elipbiy Tertibi

Mazmunı

II. Cilt'te ise

Önsöz

"Magtımğulı Saylanan Eserler II' deki şiirler

Goşğuların Elipbiy tertibi boyunca Atları

Mazmunı

Giriş

Hayatı

Edebî şahsiyeti

Şiirlerinin şekil bakımından,

Şiirlerinin muhteva açısından, incelenmesi.

216 "Tanzimattan Cumhuriyete Türk Aydınlarının Mitolojiye Bakış Tarzı"

Aysun Çetin (Sinop)

1993 (110 sf)

Tez iki bölümden teşekkül etmektedir;

I. Tanzimattan Millî Edebiyat Dönemine kadar yapılan Mitoloji çalışmaları

II. Millî Edebiyattan Cumhuriyet Dönemine Kadar Yapılan Mitoloji çalışmaları

1. Millî Edebiyat Dönemi

Millî Edebiyatın Teşekkülü

Türkçülük Akımı,

Halk Kültürünü Canlandırma Çalışmaları

2. Nev - Yunanîlik Akımı

Sonuç

Faydalanılan eserler

Bibliyografya

DOKTORA TEZ ÇALIŞMALARI

5 "Saltuk-nâme, Tarihi, Dinî ve Efsanevî Unsurlar"

Kemal Yüce

1983 (394 sf)

Anadolu'nun Türkleşmesini sağlayan öncü şahsiyetlerden olan sarı Saltuk'un menkabevi hayatını anlatan Saltukname, XV. yy. da Ebu'l - Hayr tarafından halk içinden derlenmiştir.

Tez üç bölümdür :

Giriş

İslami Türk Destanlarına Toplu Bakış

Saltuk-name'nin yazma nüshaları

I. Bölüm :

Çeşitli kaynaklardaki Sarı Saltuk ve Saltuknâme'deki tarihî unsurlar

II. Bölüm

Saltuknâmedeki Dinî Unsurlar

Ayetler

Hadisler

Dualar

Mezhepler, Fıkralar, Tarikatlar

Dinî Kıssalar

Sarı Saltuk'un Menkabevî Şahsiyeti

III. Bölüm

Saltuknamedeki Efsanevî Unsurlar

1. Sarı Saltuk'un Efsanevî Şahsiyeti

2. Efsanevî Unsurlar

Sonuç

Bibliyografya

x Yazmalar

x Kitaplar

x Makaleler

x Tezler

Topkapı Sarayı Saltuk-name Nüshasının özeti

İndeks

Harita

48 "Seyfülmülük Hikâyeleri Üzerinde Mukayeseli Bir Araştırma"

Nerin Köse

1933 (277 sf)

Tez 5 bölümden meydana gelmektedir :

Giriş

Bu bölümde halk hikayelerimizle şimdiye kadar yapılan çalışmalarla, Seyfülmülük'le ilgili bütün yayınlar ve metin tesbitleri söz konusu edilmektedir.

I. Bölüm

Seyfümülük Hikâyelerinin Varyantları (13 varyant) ve Yapı Bakımından Mukayesesi

II. Bölüm

Seyfümülük Hikâyesindeki Şiirler

III. Bölüm

Seyfümülük Hikâyesiyle İlgili Problemler

Hikâyelerin Kaynağı ve Teşekkülü

Hikâyenin Teşekkül Tarihi ve Yeri

IV. Bölüm

Seyfümülük Hikâyesinin Etkileri

V. Bölüm

Seyfümülük Hikâyesinin Etkileri

Sonuç

Metin

Sözlük

Bibliyografya

İndeks

Şunu belirtmek gerekir ki, tezde Türk Dünyasından 13 metin mukayese edilmiş, yeni bir metod denenmiştir.

63 "Firdevsî-i Rûmî'nin Süleyman-nâmesi"

42. Cilt; Dâstân-ı Ceng-i A heng-i

Hamdi Güleç

1994 (170 sf)

Girişte hem tezin planı hem de metnin yazmalarıyla bu konudaki çalışmalar söz konusu edilmiştir. Daha sonra metnin bir özeti; Firdevs-i Rûmî'nin hayatı ve diğer eserleri hakkında bilgi verilmiştir.

Metnin incelenmesi kısmında:

I. Bölüm

Zaman

Mekân

II. Bölüm

İnsan

Toplum

Din

III. Bölüm

A. Motifler

B. Sanat ve üslûp

Tezin sonuna metnin transkripsiyonu ile birlikte sözlük ve bibliyografya eklenmiştir. Tez, Hz. Süleyman devri menkabelerini aksettirmesi bakımından büyük bir öneme haizdir.

HALK HİKÂYELERİ ARŞİVİ

<u>Hikayenin Adı</u>	<u>Dosya No :</u>	<u>Sıra No :</u>
Derviş Mehmet	10	1
Ahmet ile İbrahim	10	2
Hurşit ile Mahmihi	7	1
Böyle Bağlar	7	2
Necip ile Telli	7	3
Filiz ile Seyfet Çavuş	7	4
Ferhat ile Şirin	9	1
Tahir ile Zühre	9	2, 3, 4, 5 6, 7, 13
Âşık Garip	9	8
Gülfizar	9	9
Sürmeli Bey	9	10
Burhan Şah	9	12
Yemen Hanım	9	11
Navruz Bey	9	14
Leyla ile Mecnun	5	1
Melihşah ile Güllü Han	5	2
Kerem ile Aslı	5	3, 8
Şah İsmail	5	4, 5
Emrah ile Selvi Han	5	6
Umman ile Benli Hacer	5	7
Elmas ile Kahraman	8	1
Sevdakâr	8	2
Derdiyok ile Zülfüsiyah	8	3
Haydar Fazilî	8	4
İsfendiyar Pehlivan	8	5
Güllü Gakka	2	1
Yusuf ile Zeliha	2	2
Sürmeli Bey	2	3
Tahir ile Zühre	2	4
Büryan ile Güldane	2	5
Latif Şah	2	6
Karacaoğlan	2	7
Güzel ile Saadet	2	8

Necip ile Kara	2	9
Arzu ile Kamber	2	10, 11
Kerem ile Aslı	2	12
Tafdih	2	13
Böyle Bağlar	2	14
Gündeşlioğlu	4	1
Hurşit ile Mahmihri	4	2, 3, 5
Hilâli ile Seher Han	4	4
Nergis Hanım	1	1
Mah-ı Firuze ile Razinihan	1	2
Nedimşah ile Gülsefa	1	3
Arzu ile Kamber	1	4
Yahya Bey	1	5
Tufarganlı Abbas	1	6
Melişah ile Güllü Han	1	7
Arzu ile Kamber	1	8
Zülâşah oğlu İbrahim	1	9
Arzu ile Kamber	1	10
Ferhat ile Şirin	1	11
Salman Bey	1	12
Siyah Şah	12	1
Şayir Abbas	12	2
Elif ile Mahmut	12	3
Arzu ile Kamber	12	4
Asuman ile Zeycan	3	1
Necip ile Telli	3	2
Sürmeli Bey	3	3
Şeyh- Sanan ile İbare Sultan	3	4
Ali İzzet ve Oğlu Hüseyin	3	5
Âşık Nevruz	3	6
Kirman Paşa	3	7
Ali Han ile Peri Hanım Hikayesi	6	1
Mehmet ile Ahmet	6	2
Abbas	6	3
Emir Ersalan	6	4
Mehmet ile Peri Hanım	6	5
Kerem ile Aslı	6	6
Mahmut Pehlivan	6	7